

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до статті 73 Кодексу
законів про працю України щодо встановлення святкового дня – День
апостола Андрія Первозваного»
*(реєстр. № 14261 від 28.11.2025) **

***Анотація.** В інформаційній довідці викладено результати аналізу проекту Закону України «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо встановлення святкового дня – День апостола Андрія Первозваного» (реєстр. № 14261 від 28.11.2025). Проаналізовано пропозицію щодо доповнення переліку державних свят, визначеного статтею 73 Кодексу законів про працю України, новим державним святом – Днем апостола Андрія Первозваного, яке пропонується щорічно відзначати 30 листопада. Наведено відповідний досвід держав-членів Європейського Союзу.*

***Ключові слова:** державне свято, державний календар свят, День апостола Андрія Первозваного, неробочий день, свято, святковий день, трудове законодавство України.*

Вступ

Державний календар свят в Україні є невід’ємною частиною культури нашого народу, оскільки він поєднує історичну пам’ять, державотворчі традиції та релігійні звичаї, притаманні пам’ятним датам, що відзначаються офіційно. Запровадження нових святкових днів, зокрема релігійних, є одним із способів формування системи політико-культурних цінностей суспільства, яка є складовою національної ідентичності. У нинішніх умовах повномасштабного вторгнення росії в Україну, євроінтеграційних процесів, деколонізації (відхід від російських церковних традицій), переходу Православної церкви України на новоюліанський стиль, що зумовлює синхронізацію християнських свят в Україні із церковним календарем більшості православних церков світу, питання запровадження нових державних свят набули особливого значення.

Водночас законодавчі ініціативи щодо запровадження або повернення додаткових вихідних на свята під час дії воєнного стану в Україні є дискусійними з погляду пріоритетності питання забезпечення економічної та фінансової стабільності держави.

Основна частина

Проект Закону України «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо встановлення святкового дня – День апостола Андрія Первозваного» (реєстр. № 14261 від 28.11.2025)¹ (далі – законопроект) відповідно до пояснювальної записки розроблено з метою встановлення державного свята – Дня апостола Андрія Первозваного. На думку його автора, прийняття цієї законодавчої новації необхідно задля (Рис. 1):

¹ Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо встановлення святкового дня – День апостола Андрія Первозваного : Проект Закону України (реєстр. № 14261 від 28.11.2025). Картка законопроекту. Вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/59007>

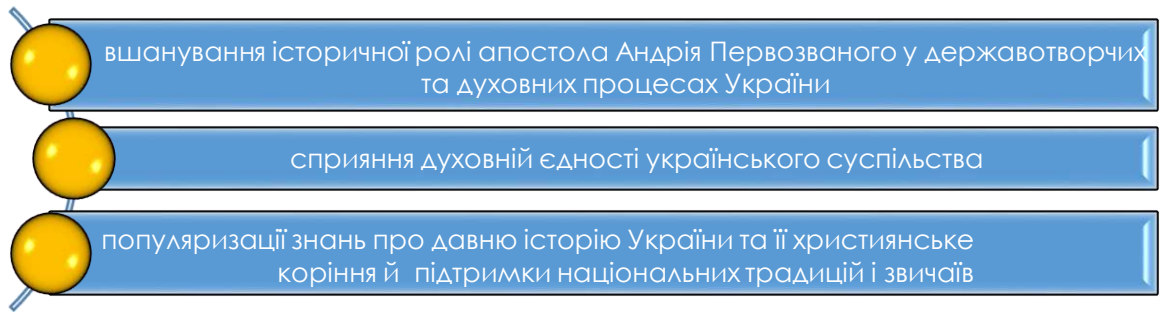

Рис. 1.

Із цією метою передбачається доповнити частину першу статті 73 Кодексу законів про працю України² (далі – КЗпП), в якій визначено святкові та неробочі дні в Україні, новим абзацом після абзацу восьмого такого змісту: «30 листопада – День апостола Андрія Первозваного;». Тобто пропонується запровадити ще один святковий та неробочий день, який встановлюватиметься як державне свято та офіційний вихідний день і відзначатиметься 30 листопада щорічно.

Підтримуючи загалом ідею законопроекту й погоджуючись з аргументацією автора щодо важливості підсилення історичної і духовної самобутності України, сприяння зміцненню національної ідентичності та єдності українського суспільства шляхом вшанування на державному рівні апостола Андрія Первозваного, вважаємо за доцільне висловити певні застереження щодо своєчасності та актуальності прийняття пропонованої законодавчої новації.

По-перше, відповідно до частини шостої статті 6 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»³ у період дії воєнного стану норми статті 73 КЗпП не застосовуються.

По-друге, у пояснювальній записці зазначається, що «реалізація законопроекту не потребуватиме виділення коштів з Державного бюджету України та місцевих бюджетів». Проте, заробітна плата у державні вихідні та святкові дні зберігається. День, який є офіційним вихідним за календарем, оплачується, оскільки це вважається оплачуваним днем відпочинку. До того ж, згідно з положеннями статей 72, 107 КЗпП у разі залучення працівника до роботи у вихідний/святковий день, його робота компенсується або іншим днем відпочинку, або подвійною оплатою фактично відпрацьованих годин. За таких умов, запровадження додаткових вихідних днів впливатиме на зміну показників бюджету. Зважаючи на викладене та відповідно до частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України⁴, у разі внесення законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету (надходжень бюджету та/або витрат бюджету), суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний надати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

² Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08/ed20220609#Text>

³ Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#n26>

⁴ Регламент Верховної Ради України : Затверджено Законом України від 10.02.2010 № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>

У цьому контексті зауважимо, що День Святого Андрія (30 листопада)⁵ святкують у багатьох християнських державах, зокрема й у державах-членах Європейського Союзу. Проте, у переважній більшості таких країн цей день не є державним святом. День апостола Андрія Первозваного відзначається як державне свято з 2015 року лише в *Румунії*, де він вважається святим покровителем. Так, відповідно до статті 139 Трудового кодексу Румунії⁶ визначено, що «30 листопада – Святий апостол Андрій Первозваний, захисник Румунії» є державним святом (неробочим днем).

Висновки

Ідея проекту Закону України «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо встановлення святкового дня – День апостола Андрія Первозваного» (реєстр. № 14261 від 28.11.2025), на нашу думку, заслуговує на підтримку.

Проте, ця законодавча норма може бути реалізована після скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*

⁵ Панасюк Л. Святий Андрій Первозваний: коли вшановують та чим особливий для українців. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/den-angela-andriya-koli-teper-vitati-311672/>

⁶ CODUL MUNCII din 24 ianuarie 2003 (Legea nr. 53/2003). URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/128647>